

5. Daniil Lider (2004), *Teatr dlia sebe* [Theater for yourself], conductor O. Ostroverkh, Kyiv, Fakt. (in Ukrainian).
6. Kornienko, N. N. (1987), *Teatral'naya estetika Lesya Kurbasa* [The theatrical aesthetics of Les Kurbas], Moscow, Iskusstvo. (in Russian).
7. Kornienko, N. M. (2007), *Repetytsiia maibutnoho* [Rehearsing the future], Kyiv, Lybid. (in Ukrainian).
8. Mikhailova, A. A., Davydova, L. M. and others (1995), *Rezhisser i khudozhniki* [Director and artists], Moscow, Galart. (in Russian).
9. Oliinyk, B. I. (1985), Under the sign of the Golden Gates, *Kultura i zhyttia* [Culture and life], June 2. (in Ukrainian).
10. Piskator, E. (1934), *Politicheskii teatr* [Political Theater], Moscow, Khudozhestvennaya literatura. (in Russian).
11. Fialko, V. A. (1989), *Rezhissura i stsenografiya: puti vzaimodeystviya* [Direction and scenography: ways of interaction], Kyiv, Mystetstvo. (in Russian).
12. Frenkel' M. A. (1987), *Plastika stsenicheskogo prostranstva* [Plasticity of scenic space], Kyiv, Mystetstvo. (in Russian).

УДК 7.091.01

**Мирослава Мельник
Наталія Ковпак**

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНА ЦІННІСТЬ ЕСТРАДНИХ ФОРМ У СУЧАСНИХ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ПРОЕКТАХ

У статті досліджено синтез мистецтва естради і телебачення. Розглянуто поняття естради як видовищного мистецтва. Визначено структуру естрадних розважальних форм, де дієвим та впливовим художнім засобом є слово. Охарактеризовано процес творення телевізійної естради. Проаналізовано сучасні різновиди телевізійних естрадних проектів, ток-шоу. Доведено художньо-естетичну цінність сучасних телевізійних програм, які популяризують видовищну культуру в Україні.

Ключові слова: естрада як видовищне мистецтво, слово на естраді, телевізійна естрада, естрадні проекти, ток-шоу.

**Мирослава Мельник
Наталія Ковпак**

ХУДОЖЕСТВЕННО-ЭСТЕТИЧЕСКАЯ ЦЕННОСТЬ ЭСТРАДНЫХ ФОРМ В СОВРЕМЕННЫХ ТЕЛЕВИЗИОННЫХ ПРОЕКТАХ

В статье исследовано синтез искусства эстрады и телевидения. Рассмотрено понятие эстрады как зрелищного искусства. Определено структуру эстрадных развлекательных форм, где действенным и влиятельным художественным средством является слово. Охарактеризовано процесс создания телевизионной эстрады. Проанализировано современные разновидности телевизионных программ, ток-шоу. Доказана художественно-эстетическая ценность современных телевизионных программ, которые популяризуют зрелищную культуру в Украине.

Ключевые слова: эстрада как зрелищное искусство, слово на эстраде, телевизионная эстрада, эстрадные проекты, ток-шоу.

**ARTISTIC-AESTHETIC VALUES OF POP MUSIC FORMS IN MODERN
TELEVISION PROJECTS**

21st Century Art of pop music is a powerful factor for starting the cultural and spiritual level of modern society. Communicating through artistic methods gives an opportunity to have an influence on feelings, thoughts and emotions of people, also cultivates aesthetic taste and creativity, forms the inner world and improves the experience in different spheres of activity.

In the context of socio-political changes in Ukraine and global worldwide processes, there is a certain transformation of the concert stage into the television show, TV show, talk show, etc. That is why, there is a big necessity today to investigate and analyze the transformation of pop genres into a qualitatively new teleproduct, which is increasingly attracting the attention of the audience.

The stage and its genre varieties are in the category of spectacular arts. It is the spectacle that impresses the nowadays audience with its majesty and uniqueness.

Making the analysis of the 21st century stage, we can note the rapid integration of pop music on television. The modern society has the opportunity to observe the diversity of television programs, which makes a direct key influence on the ideology of the viewer. Due to the development of scientific and technological progress, television undertook not only an informative function, but also an entertaining, since the formation of a television pop music had taken place, which in return, was a reflection of real life.

It is important to notice that the term “entertainment program” also means game programs, because the game is a very similar concept to entertainment. While playing, a human receives a variety of emotions that satisfy the recreational needs of any person.

Today, on television there are many forms of entertainment shows, which in their essential form contain the elements of the dramatization, while the dramatization provides with more spectacle and presentation of ideological meaning.

So, it is possible to note the tendency that the majority of stage entertaining forms have found their organic, practical and useful application in various television entertainment projects. However, despite the great popularity of all pop genres, the most effective and influential artistic method on the stage is the word. Due the help of the message which is sent from the stage or from the TV screens, the participants of the show make their viewers to become the accomplices, to sympathize, to think. Therefore it is important that the words are effective.

Not less popular is the talk show – one of the most contented and advanced formats of the modern TV screen. The creating of these specific programs requires careful selection of the information, serious trainings of the presenters.

Therefore, it can be affirmed that today there is a tendency to synthesize the stage with television, which makes it possible to identify new artists who will successfully develop the art of the future. But, unfortunately, there is also a negative side of popularization the stage product, which consists in the fact that today the stage increasingly depends on the show business which main priority is commercial interest.

While considering the dynamic development of the stage in the television space, it can be stated that the new forms in the entertainment and mass media industry have an unstoppable dynamics, because it is specifically here we can follow through the development of social environment: its preferences and tastes, purposefulness and endurance before certain phenomena.

Key words: *stage as a spectacle art, stage word, television stage, stage projects, a talk show.*

Мистецтво естради ХХІ століття є могутнім чинником для формування культурного та духовного рівня сучасного суспільства. Спілкування художніми засобами дає змогу впливати на почуття, думки, емоції людей, виховувати естетичний смак і творчий потенціал, формувати внутрішній світ та вдосконалювати свій досвід у різних сферах діяльності. Задовольнити соціокультурні потреби й визначити естетичні вподобання людей за допомогою художніх засобів можна тільки тоді, коли ці засоби є доступними та зрозумілими для будь-якого покоління.

Соціокультурний розвиток українського суспільства в ХХІ ст. тісно пов'язаний із кардинальними змінами в культурно-мистецькій сфері. Нині естрада спрямована на відродження та розвиток національного духовного надбання в галузі мистецтва, розширення міжнародних культурних та мистецьких зв'язків. У контексті соціально-політичних змін в Україні та світових глобалізаційних процесах відбувається певна трансформація концертної естради в телеестраду, телешоу, ток-шоу та ін. Тому актуальною сьогодні є необхідність дослідити та проаналізувати трансформацію естрадних жанрів в якісно новий телепродукт, який дедалі більше привертає увагу глядацької аудиторії. Проте, незважаючи на високу популярність мистецтва естради, у мистецтвознавстві все ж таки недостатньо досліджена проблема взаємозв'язку сучасної естради і телебачення.

Мистецтво видовищ, яким підпорядковується естрада, розглядали у своєму підручнику Г. Шкляревський та Ю. Терещенко [9], естраду як багатожанрове мистецтво аналізував Ю. Дмитрієв [3], М. Смирнов-Сокольський [7]. Взаємозв'язок естради і телебачення, творення телевізійної естради досліджувала А. Кузнецова [5]. Специфіку театралізованої гри, яка стала основою багатьох телевізійних проєктів, висвітлено у працях Н. Донченко [4]. Дієвість слова, яке розкриває індивідуальність артиста, розглянув В. Ардов [1]. Конкурентоспроможність як загальне поняття, котрому підпорядковане й телебачення, визначив О. Ступницький [8]. Становлення вітчизняного шоу-бізнесу розглядав у своїй праці М. Поплавський [6]. Специфіку ток-шоу в телевізійному просторі детально аналізував В. Бабенко [2].

Мета статті – дослідити процес синтезу мистецтва естради і телебачення; охарактеризувати новітні естрадні телевізійні форми в індустрії розваг та масових комунікацій.

Цілком закономірно у сфері сучасного мистецтвознавства виникають суперечливі погляди визначення естради як видовищного мистецтва. Деформації зазнало доброзичливе спілкування з публікою, спричинене безпосереднім впливом мас-медіа. Набуваючи штучних ознак єднання зі сучасним шоу-бізнесом, естрада набуває зовсім іншого просторового виміру. Проте повністю спростувати й заперечити сформовані до цього визначення і твердження є недоцільним. Адже вони відповідають певному етапові виникнення та розвитку естрадних форм і стали ключовим фактором для формування нових визначень, актуальних сьогодні. Доречним є вислів М. Смирнова-Сокольського: “Естрада – це не місце служби, а вид мистецтва...” [7, с. 86].

Естрада та її жанрові різновиди перебувають у категорії видовищних мистецтв. Саме видовищність вражає сучасну публіку своєю величиною й неповторністю.

Як зазначають у навчальному посібникові Г. Шкляревський та Ю. Терещенко, “мистецтво видовищ завжди ділилося на окремі види. Найбільше чітко охарактеризованими виявилися видовища, об'єднані терміном “театр”. Під цим терміном розумілося і розуміється видовище, в якому люди, які називаються акторами, зображують вчинки вигаданих персонажів. Ці вчинки пов'язані, як правило, з розвитком певного сюжету. Якщо сюжетні події відображаються тільки фізичними діями, тоді це пантоміма чи балет; якщо і фізичними діями, і словесними, тоді це драма. Якщо слова не говорять, а співають – це опера. Якщо і співають, і говорять – це музична драма, оперета, мюзикл.

Однак самостійне життя кожного виду мистецтва дуже відносне, і зв'язок між ними міцніший і складніший, аніж здається на перший погляд.

Усі види мистецтва в різних комбінаціях та з різною метою дуже часто поєднують свої засоби впливу, створюючи нерозривні сплави” [9, с. 27].

Різноманітність форм, жанрів виконуваних номерів, їх синтез – не кількісна, а якісна особливість й визначає природу естради, її специфічну межу. Ю. Дмитрієв зазначає, що “<...> естрада – це дивертисмент, це поєднання в одній програмі (в одному концерті) декілька різноманітних номерів.

Естрада завжди багатожанрова, вона поєднує і музику, і танець, і виступ фейлетоністів, і акробатичний номер, і куплети тощо. Об'єднують усе це або легким сюжетом, або часто-густо конферансом” [3, с. 128].

Загалом в оцінках та визначеннях митців поняття “естрада” – суперечливе. У наукових статтях, які присвячені аналізу мистецтва естради, зазначено, що саме таке мистецтво визнається справжнім масовим, мобільним, улюбленим мистецтвом, яке має агітаційний характер.

Сьогодні художнє мистецтво естради змінює своє обличчя під впливом різноманітних факторів. Але досягнення великих попередників переосмислюють, впроваджують у життя, однак уже в напрямку своїх власних пошуків та відкриттів. Те, що на початку ХХІ століття здавалося б неможливим, сьогодні відновлюється на новому етапі у складній єдності, у своєрідному художньому синтезі мистецьких цінностей.

Тому кожна сучасна естрадна розважальна форма містить у собі певну структуру, яка формувалася протягом кількох поколінь під впливом численних потреб людини та способів їх задоволення. Аналізуючи естраду ХХІ століття, можна відзначити стрімку інтеграцію естради на телебаченні. Сучасне суспільство має змогу спостерігати за різноманітними телевізійними передачами, які мають безпосередньо ключовий вплив на світогляд глядача. З розвитком науково-технічного прогресу телебачення перебрало не лише інформативну функцію, а й розважальну, адже відбулося творення телевізійної естради, яка, своєю чергою, є віддзеркаленням реального буття. “Естрада – мистецтво масове, актуальне, злободенне, <...> відгукується на найважливіші події політичного та суспільного життя – у формах, притаманних саме цьому мистецтву. А хіба телебачення має не ті самі особливості? Воно теж розраховане на аудиторію, масовість якої примножена в багато разів за допомогою його технічних можливостей” [5, с. 152–177].

Варто зазначити, що поняття “розважальна програма” охоплює також ігрові програми, адже гра – це поняття, дуже споріднене з розвагою. Граючись, людина отримує різноманітний спектр емоцій, який задовольняє рекреаційні потреби будь-якої людини. Яскравим прикладом слугують: проект студії “Квартал 95” – гумористична телевізійна гра “Ліга сміху” та “Комік на мільйон”, які недавно вийшли на простір української телевізійної естради. Конкурсні програми мають свою структуру: учасники не лише презентують себе, а й показують свої акторські вміння у театральному, музичному та хореографічному конкурсах. Дані програми є унікальними конкурсними-розважальними формами естради.

Актуальними сьогодні на телебаченні є естрадні форми розважальних шоу, які у своїй основі містять елементи театралізації, адже театралізація надає більшої видовищності та презентації ідейного змісту. Телевізійна гра “Хто зверху” (Новий канал) є українською адаптацією формату “Battle of the Sexes” іноземної компанії Talpa. Автори ідеї ідентифікують її за жанровою особливістю як гру-суперечку. Зміст програми “Хто зверху” полягає у театралізованій сюжетно-оформленій грі, адже має певну специфіку. Як зазначає Н. Донченко: “Театралізована сюжетно-оформлена гра – це своєрідна оповідь мовою вікторин, аукціонів, естафет, інтелектуальних і художніх конкурсів, жартів, танців та пісень. Завдяки вміль

режисерсько-драматургічній організації ця оповідь перетворюється на цільне масове видовище, що розігрують усі присутні” [4, с. 57].

Своєрідним аналогом є нове розважальне шоу “Зоряні яйця”. Це – командна форма гри, де команди формуються з відомих артистів різних жанрів. Завдання кожної команди – набрати якомога більше очок, які приведуть до перемоги.

Так, можна відзначити таку тенденцію, що переважна кількість естрадних розважальних форм знайшли своє органічне, практичне та корисне застосування у різноманітних розважальних телевізійних проектах. Проте, попри велику популярність усіх естрадних жанрів, усе ж таки найдієвішим і найвпливовішим художнім засобом на естраді є слово.

Саме зі словом безпосередньо пов’язані всі розмовні жанри на естраді, які мають певні особливості та структуру. Артисти розмовного жанру діють, впливаючи словом на глядача. За допомогою поданого зі сцени чи з телеекрана тексту учасники змушують глядача бути співучасником номера, співчувати, мислити. Тому дуже важливо, щоби слова були дієвими.

Головним на естраді й телеестраді є те, що “конкретний номер створюють для конкретного артиста. Крім того, артист естради – значною мірою співавтор і співрежисер свого номера. Це теж важливий фактор у мистецтві малих форм. Специфіка естради і вимагає насамперед, щоб сама індивідуальність артиста розкривалася перед аудиторією, була цікава для глядачів. Так, Смирнов-Сокольський ніколи не намагався вимовити хоча б одне слово в чужій його індивідуальності манері й, усе таки, залишався корифеєм у своєму жанрі сорок років” [1, с. 4]. Варто зазначити, що традиції, закладені на естраді на початку ХХ століття, успішно розвивалися, поступово видозмінювалися під впливом соціально-політичних та культурних змін у світі. Естрадні жанри еволюціонують, набувають певної трансформації у зв’язку з потребами та вимогами суспільства, новими технічними можливостями, але незмінним залишається принцип естради “на злобу дня”.

Складний та переломний період у розвитку естради припадає на роки незалежності України. Проте естрада продовжує займати провідне місце у рейтингу глядацьких уподобань. Стають популярними нові імена естрадних виконавців, виникають нові форми, створюють якісно нові телевізійні естрадні програми.

Наприкінці ХХ століття виник гумористичний дует “Кролики”, учасниками якого є В. Мойсеєнко та В. Данилець. У репертуарі – мініатюри, в яких артисти висміюють звичайні побутові ситуації та створюють сценічні образи, добре знайомі українцям. Розкриваючи актуальні теми та проблеми у своїх виступах, дует упродовж багатьох років залишається популярним на теренах української естради.

На естраді ХХІ століття поширюються творчі об’єднання, котрі у своїх програмах синтезують різні мистецькі жанри. Однією з найвідоміших і найуспішніших нині є команда студії “Квартал 95”. У своїх програмах артисти використовують переважно малі форми драматургії розмовного жанру такі, як конферанс, мініатюри, скетчі, фейлетони тощо. Особливо успішно в дуеті працюють В. Зеленський та О. Кравець. Тематика їхніх мініатюр розкриває стосунки в сучасній українській сім’ї. Інші творчі дуети, які складаються з артистів студії, висміюють недоліки у різних сферах діяльності людей.

Не менш успішними на сучасній естраді України є дуети “Брати Шумахери” (Сергій Цвиловський та Юрій Великий), “Дует імені Чехова” (Антон Лірник й Андрій Молочний), “Ігор та Лена” (Ігор Ласточкін і Володимир Борисов) та інші. Із розширенням та вдосконаленням репертуару артистів починають створюватися телевізійні шоу-проекти, в яких домінують малі форми драматургії. Так, виступи Сергія Цвиловського та Юрія Великого сформувались у сценічний проект “Шоу братів Шумахерів”. 29 вересня 2017 року відбулася перша трансляція гумористично-розважального україномовного шоу “Ігри приколів”, засновниками якої є студія “Квартал 95” та “Drive Production”. 30 квітня 2018 року стартувало

авторське телевізійне шоу Юрія Горбунова “ШоуЮри”. 27 квітня 2018 року вийшла перша передача авторського гумористичного шоу у форматі стендапа Валерія Жидкова “Гуднайтшоу”. Ток-шоу даного формату розкривають через призму гумору актуальні теми тих подій у різних сферах діяльності, які відбуваються сьогодні у світі. Розважальні ток-шоу за зовнішніми особливостями не мають чіткої форми. Враховуючи сучасні можливості, кожна наступна програма має володіти таким поняттям, як “конкурентоспроможність” – “здатність певного об’єкта або суб’єкта перевершити конкурентів у заданих умовах” [8, с. 760].

Заслугує на увагу вітчизняне телевізійне авторське шоу “Київ Вечірній” на телеканалі “1+1”. Автори програми позиціонують проект як гумористичне шоу для усієї родини, що розкриває безліч тем, програм, рубрик та різноманітних гумористичних елементів, котрі самі собою є цілком самодостатніми, проте вони органічно вписуються в новий формат великої розважальної програми.

Отже, можна констатувати, що в наш час виникає дедалі більше гумористичних проєктів, де артисти естради можуть успішно популяризувати розмовні жанри.

Тож є очевидним, що ток-шоу – одне з популярних, змістовних та розвинених форматів сучасного телеекрана. Створення даних програм потребує ретельного відбору інформації, серйозної підготовки ведучих. Однак ще й досі в теорії нема однозначного визначення: яку передачу можна назвати “ток-шоу” та які її характерні риси, оскільки в програмному листі ток-шоу може стояти як бесіда з цікавим гостем, розкриття нагальної проблеми, так і як ранкове кулінарне шоу.

Детальніше специфіку ток-шоу визначає В. Бабенко, яка наголошує, що “ток-шоу – максимально персоніфікована екранна форма розмовної журналістики, що поєднує ознаки інтерв’ю, дискусії, які концентруються довкола особи ведучого, за правилами асиметричної комунікації (комунікатор забезпечує напрямок діалогу); також у студію запрошують гостей (героїв) – цікавих своїми вчинками, думками, способом життя; обов’язкова присутність у студії “внутрішніх глядачів” та компетентних експертів. Глядачі не завжди долучаються до розмови, іноді їхня участь обмежується оплесками або фіксацією власної думки технічними засобами – все це створює атмосферу публічності й, за задумом організаторів, повинно викликати у телеглядачів емоційну напругу” [2, с. 5].

Домінантним у ток-шоу все ж таки залишається дискусія, яка через свою самобутню форму емоційно насиченіша та провокує зіткнення думок. “Про цей жанр метафорично говорять: ток-шоу створює зірок, а зірки створюють ток-шоу. Такому взаємовпливу і взаємодії форми жанру та її творця сприяють комунікативні якості модератора. Драматургія ток-шоу закладена в запитально-відповідній основі цього жанру: форма диспуту, гострі теми, висловлювання різних думок” [2, с. 6].

Український телевізійний простір збагачується новими різноманітними програмами, серед яких ток-шоу: “Один за всіх” на телеканалі СТБ, “Стосується кожного” на Інтері, “Говорить Україна” – ТРК Україна, “Право на владу” транслює телеканал 1+1, “Страсті за Ревізором” – Новий канал, “Київ вечірній” та “Світське життя” – 1+1. Кожна з цих програм має свою аудиторію, свою індивідуальну подачу матеріалу, свою ідейно-тематичну основу, яка визначає напрямок: ток-шоу політичного спрямування; ток-шоу соціально-побутового характеру чи розважальне ток-шоу.

Змістовним і корисним в інформативному сенсі є ток-шоу політичного спрямування “Право на владу”, адже у кожному випуску в прямому ефірі беруть участь четверо відомих політиків. Експерти, журналісти, опоненти ставлять гостям незручні для них запитання, відповідями на які вони намагаються відстояти своє право на владу. Політиків перевіряють за наступними критеріями: довіра глядачів, поділ позицій експертів, згода з ними опонентів, правдивість їх слів з боку журналістів. Самого ведучого ніхто не бачить з метою запобігання

впливу на нього. Таким чином, подібні ток-шоу мають формат не лише “питання-відповідь”, а й дискусії, оскільки гості студії, намагаючись уникнути прямих звинувачень на адресу своєї політичної діяльності, розкривають теми доцільності професійних вчинків інших присутніх гостей, що дає поштовх для розвитку дискусій.

Велику популярність серед українських телеглядачів здобувають соціально-побутові ток-шоу. “Говорить Україна”, “Один за всіх” – телевізійні проекти, побудовані на рольовій структурі: автор та безпосередні учасники історії, яка містить у собі певний конфлікт. У студії ток-шоу перебувають, окрім глядачів, експерти, які не лише намагаються об’єктивно оцінювати ситуацію, а й сприяють її максимально конструктивному вирішенню. Ведучі уміло розвивають сценарний хід історії і заохочують глядацьку студію до безпосередньої участі за принципом відкритого мікрофона, адже деякі охочі мають змогу виразити власну думку стосовно того чи іншого вчинка героїв. Глядачам пропонують до осмислення актуальні та гостросюжетні проблеми. Важливим залишається дотримання журналістської етики щодо публічної демонстрації особистих питань.

Тому можна стверджувати, що сьогодні спостерігається тенденція синтезу естради і телебачення, котра дає змогу виявити нових артистів, які успішно розвиватимуть мистецтво майбутнього. Але є, на жаль, і негативна сторона популяризації естрадного продукту, яка полягає у тому, що естрада сьогодні все більше залежить від шоу-бізнесу, де на першому плані – комерційні інтереси. Така тенденція поширюється внаслідок впливу зарубіжного досвіду в сфері мистецтва. “Слід зазначити, що провідні радянські естрадні митці прагнули бути на рівні західної культури, орієнтувалися на художні досягнення зарубіжного шоу-бізнесу і створювали унікальні оригінальні, високохудожні твори.

Вітчизняний шоу-бізнес, починаючи розвиватися, також орієнтується на його західні моделі. Природно, що для створення шоу-продукту чи шоу-послуги за західними зразками не було ніяких соціально-економічних, політичних, культурних, правових умов, але було бажання зрозуміти тенденції розвитку цього явища. Звідси і підвищений інтерес до досвіду західного шоу-бізнесу” [6, с. 68].

Розглядаючи динамічний розвиток естради у телевізійному просторі, можна констатувати, що такі новітні форми в індустрії розваг і масових комунікацій мають неспинну динаміку, адже саме в них простежується розвиток соціуму: його вподобання та смаки, цілеспрямованість і витривалість перед певними явищами. Чудовим відображенням загальнолюдського попиту є не лише телевізійні розважальні шоу, які виконують рекреаційну та релаксаційну функції, а й ток-шоу, котрі своєю чергою, набувають статусу інтегрованості з різноманітними видовищними формами, характерною рисою яких є залучення або спонукання до участі у дійстві глядача, який свідомо чи підсвідомо приміряє на себе роль співавтора. Усе це обумовлює нові можливості для розвитку видовищної культури сучасної України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ардов В. Е. Разговорные жанры на эстраде / В. Е. Ардов. – М., 1968. – 80 с.
2. Бабенко В. С. Видовищні комунікації: методи та форми взаємодії, естетична норма видовищності / В. С. Бабенко // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія : Журналістика. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2011. – Вип. 34. – С. 4–13.
3. Дмитриев Ю. А. Эстрада и цирк глазами влюблённого / Ю. А. Дмитриев. – М. : Искусство, 1971. – 206 с.
4. Донченко Н. П. Сучасні видовищно-розважальні форми: навчально-методичний комплекс дисципліни / Н. П. Донченко. – Київ : КНУКіМ, 2017. – 86 с.

5. Кузнецова О. А. О разговорном жанре на телеэкране / О. А. Кузнецова // Телевизионная эстрада: сб. статей. – М., Искусство, 1981. – С. 152–177.
6. Поплавський М. М. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика / М. М. Поплавський. – К. : КНУКіМ, 2001. – 558 с.
7. Смирнов-Сокольский Н. П. Сорок пять лет на эстраде. Фельетоны. Статьи. Выступления / Н. П. Смирнов-Сокольский. – Москва : Искусство, 1976. – 773 с.
8. Ступницький О. І. Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / О. І. Ступницький. – Київ : Знання України, 2004. – Т. 1. – С. 760.
9. Шклярєвський Г. Режисура: Морфологія та синтаксис екранних мистецтв : навч. посіб. [для вищ. навч. закл. : У 3 ч.] / Г. Шклярєвський, Ю. Терещенко. – К. : Альма-Прес, 2004. – Ч. 1. – 2004. – 320 с.

REFERENCES

1. Ardov, V. E. (1968), *Razgovornyye zhanry na estrade* [Conversational genres on stage], Moscow. (in Russian).
2. Babenko, V. S. (2011), Spectacular communication: methods and forms of interaction, aesthetic norm of spectacle, *Visnyk Lvivskogo natsionalnogo universitetu imeni Ivana Franka. Seriya : Zhurnalistika*. [Scientific Journal of Lviv Ivan Franko National University. Series: Journalism], vol. 34, Lviv, Lviv Ivan Franko National University, pp. 4–13. (in Ukrainian).
3. Dmitriev, Yu. A. (1971), *Estrada i tsirk glazami vlyublyonnogo* [Stage and circus with the eyes of the lovers], Moscow, Iskusstvo. (in Russian).
4. Donchenko, N. P. (2017), *Suchasni vydovyshchno-rozvezhalni formy: navchalno-metodychnyi kompleks dystsypliny* [Contemporary entertainment and entertainment forms: educational-methodical complex of discipline], Kyiv, Kyiv National University of Culture and Arts. (in Ukrainian).
5. Kuznetsova, O. A. (1981), About conversational genre on television, *Televizionnaya estrada. Sbornik statey* [The TV stage. Digest of articles], Moscow, Iskusstvo, pp. 152–177. (in Russian).
6. Poplavskiy, M. M., (2001), *Shou-biznes: teoriia, istoriia, praktyka* [Show business: theory, history, practice], Kyiv, Kyiv National University of Culture and Arts. (in Ukrainian).
7. Smirnov-Sokolskiy, N. P. (1976), *Sorok pyat let na estrade. Feletony. Stati. Vyistupleniya* [Forty five years on the stage. Feuilleton. Articles. Speeches], Moscow, Iskusstvo. (in Russian).
8. Stupnitskiy, O. I. (2004), *Ukrainska dyplomatychna entsyklopediia: U 2-h t.* [Ukrainian Diplomatic Encyclopedia: in the 2 nd vol.], Kyiv, Znannya Ukrainy. (in Ukrainian).
9. Shklyarevskiy, G. and Tereschenko, Yu. (2004), *Rezhysura: Morfolohiia ta syntaksys ekrannykh mystetstv : navch. posib* [Stage: Morphology and Syntax of Screen Arts: A Tutorial], part 1, Kyiv, Alma-Pres. (in Ukrainian).